

סוכה ישנה [ט ע"א "סוכה ישנה" – "להם משלהם"]

נחלקו ב"ש וב"ה במשנתנו האם סוכה צריכה להיעשות לשמה (נעשתה קודם שלושים יום קודם החג או בעת בנייתה נאמר שזו סוכה), אם לאו (אך צריך לחדש בה לפחות סכך בגודל טפח על טפח מרובע. שו"ע או"ח תרלו ס"א).

משנתנו

סוכה ישנה (שבנה אותה קודם לחג שלשים יום, ולא פירש שבנייתו לשם חג): **בית שמאי פוסלין** (כיון ששואלין בהלכות החג קודם לחג שלשים יום, כל הבונה סתם סוכה (מבלי לפרש כוונתו) - לשם חג הוא בונה, אבל קודם שלשים יום סתם סוכה - אינו בונה לשם החג, ופסולה), **ובית הלל מכשירין** (לשיטתם לא צריך לבנות סוכה לשם חג).
ואיזו היא 'סוכה ישנה'? כל שעשאה קודם לחג שלשים יום, אבל אם עשאה לשם חג - אפילו מתחילת השנה כשרה (דין זה נשנה לשיטת בית שמאי, כי לדעת בית הלל אפילו אם לא בנה לשם חג כשרה. כ"ל).

טעמים של בית שמאי ללימוד בניית סוכה לשמה מהפסוקים:

הערות	לימוד בית הלל מהפסוק	בית שמאי	פסוק
אף בית שמאי סוברים מפסוק זה כדעתם של בית הלל, ללימוד לאיסור הנאה מסוכה.	כדעת רב ששת משום רבי עקיבא : "לה" עצי הסוכה אסורים בהנאה כל שבעה (שהם שייכים לה). וכדעת רבי יהודה בן בתירה : "חג" כפי שקורבן חגיגה חל עליו שם שמים ואסור בהנאה (עד הקטרת אימוריו), כך "הפסוק" לשם שמים ואסורה בהנאה.	"לה" הסוכות צריכות להיעשות לשם מצוות המלך, ואם אינה עשויה לשמה פסולה	"חג הפסוק שבעת ימים לה" (ויקרא כג, לד)
בית שמאי סוברים כר"א, שאין בונים סוכה בחוה"מ (הפסוק מיותר ללימוד לשמה)	ב"חג הפסוק תעשה" אף בחג הסוכות עצמו (בחול המועד) מותר לבנות סוכה, אם לא הקימה קודם החג (כז ע"ב).	"תעשה" ל"חג" (סרס המקרא ודרשהו), הסוכה צריכה להיעשות לשם חג.	"חג הפסוק תעשה לך שבעת ימים" (דברים טז, ג)

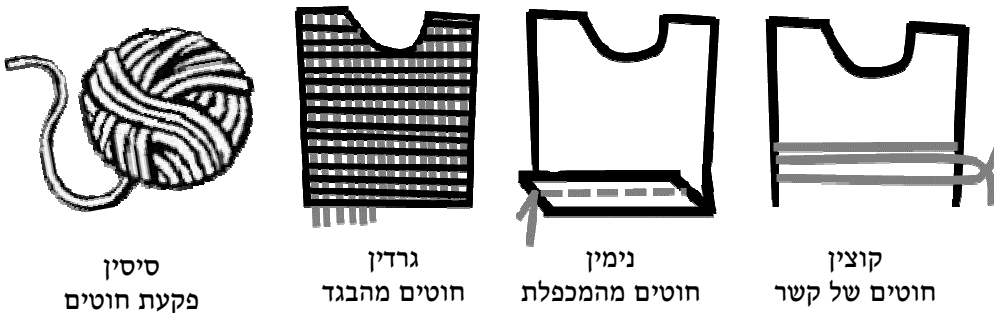
וכי בית הלל לא סוברים כמו רב (כיצד רב סתר את דברי בית הלל. ריטב"א), והרי לשיטת בית הלל אין חובה לעשות סוכה לשמה, ולדעת רב חובה לגדול את הציציות לשמה, ולשיטת שמואל אף יש לטוות את חוטי הציצית לשמה?

רב ושמואל

במעשיית ציצית טווים את החוטים, וגודלים את החוטים לכדי פתיל ציצית אמר רב יהודה אמר **רב**: עשאה (לציצית) מן הקוציין (בעת האריגה חוטים של השתי נקדעים, וקושרים אותם, ונשאר מעט מהחוט מחוץ לבגד. וקוראים לחוטים הללו "קוציין" כיוון שבולטים כקוצים) ומן הנימין (בגד שעשו לו אימרא (מכפלה), ונשאר כלפי חוץ ראשי חוטי התפירה) ומן הגרדין (חוטים היוצאים מהבגד, לאחר שהסתיימה תפירתו) – פסולה (כיוון שלא נתלו בבגד לשם ציצית לא נחשב שנעשו החוטים לשם ציצית).
מן הסיסין (פקעת חוטים, שהוציא מתוכה חוטים) – כשרה (כיוון שקשרם בבגד לשם ציצית זו עשויה לשמה'. אך אין צריך אף לטוות את החוטים לשם ציצית, שאינו חלק מעשיית הציצית).
רב יהודה בשם שמואל¹: אף מן הסיסין - פסולה (שיש אף לטוות לשמה).

בית הלל מחלקים בין סוכה לציצית, שישנו פסוק שמחייב לשמה בציצית, ואין בסוכה.

סוכה	ציצית	
אין צריך לשמה	"גדלים תעשה לך על ארבע כנפות" (דברים כג, יב)	לשמה
"חג הפסוק תעשה לך שבעת ימים" (דברים טז, ג) - "לך" משלך	" וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל כַּנְפֵי בְגָדֵיהֶם לְדָרְתָם" (במדבר טו, לח) - "לָהֶם" משלהם	גזולה

1- רש"י (ד"ה "קמה דשמואל") רב יהודה היה תלמידו של רב, ולאחר שרב נפטר הלך ללימוד מפיי שמואל. לכן אומר רבי יהודה שמועות בשם שניהם, "כך אמר לי רב, וכשהרצתי דברים לפני שמואל - נחלק עליי".